

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Iustitia Et Ivre, Continens Tractatus De Prudentia, Fortitudine, &
temperantia, de Ieiunio, & Iustitia generaliter sumpta, de Iustitia
commutativa, nempe de Pactis, & Contractibus in genere, de Promissione,
& Donatione liberali, de Commodato, & Deposito, de Mutuo, & Vjura, de
Emptione, & ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

XIV. Expenduntur conditiones à Pio V. requisitæ pro cambij contractu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76677)

mercedem exigi usura est. Nam petere à banchariis interesse; eo quod ipsi vilius pecuniam depositam permittatur est petere ab illis interesse ob mutuum, cum illa permisso, & facultas mutuatui virtualis sit. Sicuti bene tradit Nauar. cap. fin. de usur. n. 4. & cap. 17. num. 19. Mercado de cambij. cap. 13. Ledesim. 2. p. sum. tract. 8. con. 12. de Camb. Mol. de sp. 4. 8. Bañes 2. 2. r. 2. tract. de camb. dub. 7. ad ult. Vega in sum. & epitome verbo cambium. n. 44. Salas de camb. duo. 26. n. 3.

PUNCTUM XI.

An campfor pignus vel fideiussores prestare teneantur, vel è contra campfluarij?

- 1 Campfor publicus ad id tenetur.
- 2 Si campfor prius pecuniam dedit potest petere à campfario supradictam securitatem.
- 3 Possit campfor fideiussor esse in hac causa? Resoluitur cum distinctione.

1 **C**ampfor publicus obligatus esse fideiussores prestare in securitatem eorum qui apud ipsos pecuniam deponunt communis est sententia approbata à leg. regia 1. cir. 18. lib. 5. noua collect. Si enim mutuum pecuniam tribuens, vel merces vendens potest à mutuario, vel emptore pignus, vel fideiussores in securitatem sortis debita exigere, eadem ratione deponens pecuniam apud campforem poterit eandem securitatem postulare, maxime cum campfor è pluribus pecuniam recipiant, & periculo non leui cadendi sæpe exponantur. Sicuti res soluit Bonasignus tract. de cambis. capit. 7. numero. 23. Lessius liber. 2. capit. 23. numero. 77. Salas de camb. dub. 21.

2 **E** contra verò si campfor prius pecuniam dederit sibi in posterum soluendam poterit pignus, vel fideiussores à campfario exigere, quia potest sibi caueie de pecunia soluenda, sicuti ipse campfarius cauet, cum prius pecuniam campfori tribuit, ut præcitat Doctores tradunt. Monet tamen rectè Tolet. lib. 5. cap. 5. 2. 2. quem sequitur Salas d. dub. 21. in fine campforem prius pecuniam concedentem, & pignus, vel fideiussorem à campfario exigentem minus pretij pro cambio exigere posse, quia minori periculo pecuniam datam exponit.

3 **D**ifficultas autem est, An campfor fideiussor in hac causa institui possit, & obinde pretium à campfario exigere. Distinctione soluenda est difficultas, comparatione enim campfarij fideiussor existere non potest, quia comparatione illius est creditor, & fideiussor sui ipsius esse potest. Ob eandem rationem nequit esse fideiussor procuratoris campfarij, si ipsius campforis procurator est, quia nequit ipse procuratori se obligare, quia obligare sibi ipsi cum procurator nomine ipsius fideiussoris, & ex pecunia illius soluere debeat si conueniatur.

Verum si campfarius factorem habeat à campforis factore distinctum, optimè poterit campfor hunc factorem fideiubere, quod solutionem debita pecunia prestabit, quia obligat se in defectum factoris concedere pecuniam campfario, ut solutionem præstet, potenterque à campfario ob hanc fideiussionem conueniri. Quod mercede dignum est tamen exigua ob fideiussionis securitatem. Sicuti latius tradit Lessius lib. 2. capit. 23. dubit. 9. numero 77. & 78. Salas de camb. dub. 21.

PUNCTUM XII.

Ad quod campfor obligare potest campfluarium, si termino constituto non soluerit?

- 1 Obligari potest ad interesse, quod campfori proueniret ex non soluta pensione.
- 2 Astringi potest ad poenam.
- 3 Non potest campfor ob non solutum debitum ad recambium obligare.

1 **D**ebium non est obligare campfluarium posse, ut lucrum cessans, & damnum emergens compenset, quia campfor non tenetur eam in futuram pari ob campfluarij commodum, ac proinde non solum quando campfluarij culpam committit in solutione non præstanda tempore debito obligari potest ad interesse quod inde prouenit campfori, sed etiam cum absque vlla culpa solutionem omittit, quia non obligatur in poenam, sed ex contractu. Sicuti tradit Salon. 2. 2. r. 2. ubi de cambis art. 2. conuoc. 14. Vega in sum. & epitome. verbo cambium, casu. 37. Lessius lib. 2. dub. 9. Salas de camb. dub. 22.

Notatur dixi ad interesse quod ex non solutione campfori proueniret. Non enim inspecta bulla Pij V. de cambis obligari campfluarius potest ad determinatum interesse ob non solutum sortem tempore designato, bene tamen iure naturali inspecto obligari potest. Nam cito non couler quamquam interesse futurum sit arbitrarium tamen poterit, & secundum hoc probabile arbitrium obligatio institui. Sicuti Lessius & Salas locis citatis, respondent.

Præterea astringi valet ad subeundam aliquam poenam culpæ proportionatam ob omissionem aliquam tempore constituto. Sicuti in mutuo, aliisque contractibus moralibus debitor obligari potest. Sicuti tradit Tolet. d. cap. 52. num. 6. Salon. conuoc. 14. Salas & Lessius loc. cit. Debet tamen culpa moralis esse, alias poena saltem in foro conscientie nullatenus debita erit. Ut bene Tolet. d. cap. 52. Salas dub. 22. & 39. in fine.

Sed an licitum sit campfori pacisci, quod si termino designato non soluerit eandem summam accipiat in recambium? Non conueniunt doctores. Nauar. cap. fin. de usuris. ubi de cambis, num. 1. Sotus 6. de iustit. q. 23. art. 2. Mercado 4. de contractib. cap. 10. Palscos 3. de contractib. cap. 4. con. 8. negatiuum partem indicant, quia est obligatio extra naturam contractus. Ex vi namque contractus cambi solum obligari campfluarius potest ad subeundam moderatam poenam ob culpabilem solutionis omissionem, & ad compensandum campfori interesse. Ergo si recambium illud excedat interesse, & culpam solutionis omittat nequaquam ad ipsum obligari campfluarius poterit. Quapropter verissima sententia est, & omnino tenenda non posse campfluarium ad recambium sortem obligari, nisi quatenus illud recambium non excedit interesse, quod alias campfor haberet ex solutione sortis facta, vel quatenus non excedit culpam commissam in contractu non soluendo. Sicuti tradit Lessius lib. 2. cap. 23. dub. 9. n. 80. Grassi 1. 1. lib. 2. de iust. cap. 10. numero 13. Salas de cambis, dub. 22.

PUNCTUM XIII.

An teneatur campfor solutionem sortis acceptare non soluto cambiorum detrimento, seu interesse?

- 1 Affirmatiue respondetur.

Constat solutio huius difficultatis ex his quæ dist. præcedenti de censib. tradidimus: ubi enim decidimus non esse obligatum creditorem census, solutionem sortis admittere, quousque sibi decem pensiones soluatur. Nam cum harum pensionum obligatio ex priori obligatione pendeat, ipsique nitatur non debet prius fundamentum dissolui quia accessorium fuerit dissolui. Sicuti expressè cauet leg. 1. Cod. de solutionib. & leg. si usuras. Cod. de usura. At eadem est ratio de lucro & interesse cambi comparatione sortis receptæ. Ergo non tenetur campfor sortis solutionem admittere interesse cambi non soluto. Atque ita in præsent. docet Lessius lib. 2. cap. 13. dub. 10. Salas eius verba transferens dub. 2. 5. Neque obstat pluribus debitis grauatim, si aliquod soluat censui soluere præcipuum maxime si id debitor exprimat. ut constat ex leg. 13. & 5. de solutionib. quia in præsent. non sunt plura debita diueria, sed vnum alterum habet annexum, & ex eadem causa proueniens.

PUNCTUM XIV.

Expènduntur conditiones à Pio V. requisitæ pro cambi contractu?

- 1 Obligat Pontifex has seruari conditiones etiam nulla fraudi interueniente.
- 2 Apponuntur conditiones.
- 3 Seclera bulla Pij V. ob solutionis dilationem ultra terminum recipi lucrum nequit.
- 4 Nequit de certo interesse pacisci.
- 5 Quod si de facto paciscatur obligatio est restituenda si uolum Rebell.
- 6 Verius videtur oppositum.
- 7 Expèditur tertia conditio, non realia cambia sunt aliter quam ad proximas nuuidinas.
- 8 Expèditur conditio quarta.

Pius V. in sua bulla edita anno 1571. quam referunt Nauar. in sum. cap. 27. num. 300. alias 297. & Rebell. 2. p. de obligat. iustit. lib. 1. q. 1. alienas conditiones assignat pio cambio instituendo, quas sub grauib. penis, & leuibus præcipit obseruari. Et licet Nauar. cap. 27. num. 301. existimet ob

ob fraudem quam interuenite presumit Pontifex si hanc conditiones non obseruetur...

1 Prima igitur conditio ex his quas Pontifex seruandas prescribit est; ne campfor ratione dilationis ultra terminum...

3 Prima conditio etiam seculis bulla Pij V. seruanda est cum iure naturali...

4 Secunda conditio inspecto iure naturali non obligat. Potest namque in cambio...

5 Quod si de facto pactus fuerit campfor de certo interesse si termino...

6 Veritas tamen exitimo oppositum, nempe nullam esse obligationem restituendi...

7 Tertia conditio quae est ne realia cambia fiant aliter quam ad proximas nundinas...

enim haec cessio campfori prodesse potest, cum haec lex non tantum in fauorem campforij lata sit...

Quarta conditio a Pio V. requisita est, ut in terminis solutioni constituendis habeatur ratio...

PUNCTUM XV.

An campfor negare possit cambium in locum sibi minus lucrosam, ut compellat sumere in locum, ubi maius lucrum comparabit?

- 1 Si ex officio es campfor illicitum est.
2 Item si scias campforium illo loco nullam habere pecuniam.
3 Secus est si liberum tibi est cambire...

Si ex officio teneris cambire manifestum est iniustitiam committere cum obligatione satisfaciendi campforio...

Secundo est certum, si scias campforium nullam habere, neque habitum esse pecuniam eo in loco...

Quapropter controversia solum est, cum tibi liberum est cambire, & campforium pecuniam eo in loco...

Quaeque liberalitatis iniquum est aliorum iactura propriis commodis inhiare...

DISPUTATIO VIII.

De contractu Societatis.

Prosequimur contractus onerosos, inter quos societatis contractus non infimum renet locum.

PUNCTUM I.

Quid sit Societatis contractus?

- 1 Apponitur definitio.
2 Explicatur sigillatim.
3 Apponitur illustratio ex dictis.

Hh Socie